

REDACTIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 luna fl. 1.

K-rit de Duminecă pe
an fl. 1.50.

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERTIUNILE:

ac și gir garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia-ora 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sânt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Element de ordine.

I.

Nu este o simplă frază, când zicem și accentuăm, că neamul românesc este un element de ordine, așezat de Providența la porțile prin care apusul comunică cu răsăritul, pentru ca să păzească însemnatele poziții geografice, ce ocupă contra tuturor turburătorilor și navalitorilor.

Nu este nici apucătura politică sau diplomatică, când, prin urmare, susținem, că Europa interesată la menținerea păcii ne datorește recunoștința sa, că nu interesele noastre le servim numai, ci interesele generale ale civilizației europene.

Da, căci neamul românesc nu se gherează numai ca element de ordine, ci este în adevăr și în toată puterea cuvântului. Nu ca atitudine politică, care astăzi poate fi așa și mâne altfel; nu ca chestie de calcul și de oportunitate, care se poate schimba după împrejurări, ci prin cea mai proprie a sa fire, prin caracterul său etnic, rezultat din grele suferințe seculare și dintr'o îndelungată și aspră școală a sorții.

Poporul, ea și indivizii, au anumite însușiri și deprinderi, care constituie nota dominantă a caracterului lor, și deci care la nici o întemplantare nu s'ar pute desbina.

Turecul n'ar fi Turc, dacă n'ar fi fanatic și fatalist. Ovreurul n'ar fi Ovreu, dacă n'ar fi speculant și lacom după câștig. Ungurul n'ar fi Ungur, dacă n'ar fi mândru, violent și fără considerație. Germanul n'ar fi German, dacă n'ar fi pedant și idealist. Francezul n'ar fi Francez, dacă n'ar fi genial, ușurel și superficial în același timp. Cu un cuvânt, fie-care popor își are însușirile sale caracteristice, care, ca și la individ, sânt rezultat al nașterii și al educației, adevărat al originii, al climatei și al împrejurărilor sociale prin care a trecut.

Așa și Românul are anumite însușiri care îi determină caracterul său național.

Popor de viață latină, prin urmare deștept și cu înalte aptitudini de civilizație, moștenite dela glorioșii sei plasmuitori, el a fost rupt de către trupul latinității și adus în actuala lui patrie, unde în decurs de două mii de ani a îndurat un potop de barbarie, cu ale căreia ultime rămășițe se mai luptă și astăzi.

Și din lungile-i suferințe seculare, în decursul cărora multe neamuri, viețuitoare alături de el, s'au stins de pe fața pământului, Românul a ieșit biruitor. Mai mult încă: el a ieșit vecinic întinerit, vecinic sporit ca număr și ca forță vitală.

Din mici începuturi, dintr'o fracțiune de coloniști romani, a devenit un popor mare. Natural că multe elemente de popoare eterogene, de care a fost osândit să se frece după vremuri, și pe care încetul și pe nesimțite le-a absorbit, au trebuit să-și dea tributul lor la alcătuirea poporului român, dar' tot sângele străin asimilat n'a putut, necum să-i altereze, dar' nici măcar să-i modifice, fie oricât de puțin, firea sa genuină, latinitatea sa necontestată și necontestabilă.

Această miraculoasă conservare și sporire, care constituie cea mai mare glorie a neamului nostru, nu putea să nu-l pătundă pe Român de uimitoarea sa superioritate de rasă, în virtutea căreia a biruit toate furtunile și când a fost mai cutropit, totdeauna s'a renăscut, ca un Fenice, din propria sa cenușă, cu aceleași aptitudini și cu aceeași sete de progres, cum a venit din Italia și cum îl regăsim astăzi.

Conștiința superiorității sale de rasă a determinat însă caracterul național al Românilor.

Pornind dela axioma: Românul nu piere, conștiu de marile primejdii, prin care a trecut de atâtea-ori biruitor, el de veacuri obișnuit a desprețului neajunsurile vieții, de veacuri s'a deprins a nu se înspăimânta de nici o lovitură a sorții, a nu se pripi, a nu face acte de desperație.

Existența nu și-o teme, căci știe, că nu este putere în lume ca să și-o răpună. Agresiv nu este, căci știe, că neamul lui e mare și moșia lui bogată, prin urmare nici o trebuință nu are ca să se sporească s'au înăvutească pe socoteala altora. Cu suferința este obișnuit, ea nu-l exasperează, căci multă parte a avut de dînsa, dară nici odată nu l-a frânt, căci experiența veacurilor l-a învățat, că toate trec și el rămâne.

Resumând în câteva cuvinte, însușirea de căpetenie a Românului este prudența, chibruința, care este atât de pronunțată, încât de multe ori se manifestă în chip de îndelungată răbdare, care merge până la exces.

Natural că un popor cu asemenea notă caracteristică nu este menit să turbure pacea vecinilor și conlocuitorilor sei.

El nu vrea decât să fie lăsat în pace, ca să se poată desvolta și cultiva în liniște.

El este gata totdeauna să lase chiar „ca să treacă dela el“, numai să îmblânzească pe adversarul impetuos.

El nu rîvnește nimica dela alții, ba supoartă multe, chiar prea multe agresiuni, și își vede liniștit de nevoile sale. Cupa lui e mare, deci se umple

anevoe și se revarsă rar, se înțelege însă, că tocmai de aceea, când se revarsă, apoi curge cu puterea popoului.

Am făcut această analiză a caracterului etnic românesc, pentru-că susținem că în virtutea lui neamul românesc este un element de ordine, și anume nu că voește numai să fie, dar' este în mod fatal și nici n'ar putea să fie altfel.

România și războiul greco-turc. La nota de laudă a guvernului rusesc, inspirată de MM. LL. împăratul Francisc Iosif și țarul Nicolae II al Rusiei la adresa României pentru atitudinea ei corectă în fața războiului greco-turc, — ministrul-president D. Sturdza a trimis — după-cum aflăm din foile maghiare — atât la Petersburg, cât și la Viena următorul răspuns prin legățiunea română de acolo:

„Exprimă contelui Muraviev deplina mulțumire a guvernului român față cu aceea notă, care mi-a adresat-o consulul rusesc despre atitudinea corectă și înțeleaptă a guvernului român față cu războiul dintre Greci și Turci.

„Ținta politicii României totdeauna a fost, să spriginească tendințele marilor puteri spre susținerea păcii, căci numai pacea ocrotește ordinea, liniștea și dezvoltarea statelor. — Guvernul regal se simte fericit, că atitudinea lui corectă și prudentă a convenit cu echitatea Majestății Sale Țarului Nicolae și cu a înaltului său oaspe, împăratului Francisc Iosif.“

Același text a fost trimis și la Viena.

După o știre telegrafică din Constantinopol, Șulthanul încă a exprimat României mulțumita sa prin consulul român de acolo pentru corecta ei atitudine, ce a manifestat-o față cu conflictul greco-turc.

Cei trei împărați la manevre. După-cum raportează „Politikai Értésítő“, la proximele manevre din Germania și Austro-Ungaria pe lângă împărații Francisc Iosif și Wilhelm II., va asista și Țarul Rusiei. Programul nu e încă statorit, dar se vorbește, că cei trei împărați vor asista împreună și reciproc la marile manevre din toate trei imperiile, pentru a-și cunoaște împreună starea armatelor. În cercurile înalte militare și diplomatice se avonește, că acestea vor fi cele mai importante manevre ale veacului, și că această epocală întâlnire a celor trei împărați va fi primul act al inaugurării păcii universale în sinul întregii omenimi.

Din comisiunile ungurești. Sâmbătă, în 1-a Maiu n., comisiunea ungurească pentru pertractarea cuotei a ținut în capitală o ședință, în care, după o consfățuire de două ore, a hotărât, că ea rămâne strins pe lângă principiile și cifrele statorite în nuntial comisiunii din anul trecut, pe care le ia de normative și de astă-dată. În acest sens dînsa a dat și înviațiunile sub-comisiunii de șapte, care s'a constituit din membrii: Coloman Széll, Max Falk, Hegedűs, Horánszky, Anton Lukács, Matlekovics, și Tisza Kálmán. Ambele sub-comisiuni maghiare au ținut eri la ameași o ședință comună, la care au asistat și ministrul-president Bánffy și ministrii interesați.

— Tot în 1-a Maiu, comisiunea exmisă pentru revizuirea legii de incompatibilitate s'a constituit definitiv, alegând de president: pe Fest Lajos, ear' de notar: pe Kohonyi Gyula. După constituire, comisiunea a hotărât, ca prima ședință meritorică să o țină în 19 sau în 20 Maiu a. c.

Sinodul archidieceșan.

(Dare de seamă pentru „Tribuna Poporului“.)

Sibiu, Dumineca-Tomi, 1897.

Invocarea Duchului sfânt.

Astăzi la orele 9 a. m. deputații sinodului archidieceșan au luat parte la sfânta liturgie, împreună cu chemarea Duchului sfânt, în biserica din Sibiu-cetate. Excelența Sa Metropolitanul, din cauze de indispoziție impeditat a participa la sfânta liturgie, serviciul divin s'a celebrat de Preacuvioșia Sa Dr. Ilarion Pușcariu, vicar archiepiscopesc.

(Ședința I-ă (2 Maiu n.))

În curând după orele 12 din zi deputații s'au întrunit în sala cea mare din edificiul nou (de pe „Spinarea cânelui“) al seminarului „Andreian“. Excelența Sa Metropolitanul în cuvântul de deschidere a accentuat cam următoarele:

„Precum deputații sinoadelor anterioare au dat ascultare cuvintelor arhieresti, tot asemenea speră că și cei întruniți azi vor da atențiunea cuvenită pușinelor cuvinte ce le va rosti nu pentru deputați și nici pentru Excelența Sa, ci pentru interesele bine pricepute ale bisericii. — „Veți fi aflat din ziare și veți afla și din rapoartele consistorului despre situația bisericii cu privire la referințele externe, cari nu sânt de natura de a ne aduce mulțumita dorită; de asemenea referințele interne nu corespund așteptărilor contemplate de urzitorii statutului nostru organic“. — Stareasănită a Excelenței Sale nu-i permite a intra în specialitate, ține însă a accentua greutatea timpului de noi simțită, de noi, cari ținem la credința și naționalitatea noastră. Ex. Sa crede, că d-nii deputați se vor ocupa de mijloacele pentru crearea condițiilor priincioase pentru prosperarea bisericii noastre libere, în care totdeauna s'a nutrit spiritul de pace și ordine. — *Avem să fim cu respectul datorit față cu puterea statului și ne păstrăm fidelitatea nestrămutată către M. Sa și către dinastie.* Nu pot fi normale pornirile ce se fac cu scop, ca noi să abdicem de postulatele noastre, și ni-se impune datorința să ne apărăm contra pornirilor netrebnice, și astfel trebuie să fim cu toții înțeleși pentru ducerea la bun sfârșit a afacerilor noastre. Experiențele făcute cu privire la înstituiunea votului universal în biserica noastră sunt de natură în multe privințe de a ne aduce supărări și se leagă mari speranțe de îndrumările, ce sinodul va da consistorului archidieceșan, ca acesta să corespundă chemării lui încredințată.

Excelența Sa numește dintre deputații mai tineri de notari interimali din cler pe Sergiu Medean, Al. Oprea, ear' dintre mireni pe Dr. I. Șenchea, Dr. Iosif Blaga, Ioan Moța și I. B. Boiu.

Se prezintă raportul consistorului plenar, prin care se aștern actele electorale ale deputaților, și la provocarea înaltului presidiu 45 deputați prezenți și prezentează credenționalele, ear' prin alți deputați se prezentează credenționalele a 5 deputați. Constatându-se astfel, că sinodul este capabil de a-și începe lucrările, se procedează la împărțirea deputaților în 4 secțiuni verificatoare, după ceea-ce ședința primă se ridică, ear' cea proximă se anunță pe mâne (Luni) la orele 11 a. m.

Sinodul eparchial.

Arad, 4 Maiu.

Sedința a II-a.

(Urmare.)

Eată cum s'au compus comisiile :

în comisiunea organizatoare sunt d-nii I. Moga, Ign. Pap, V. Babeș, Eug. Mocsonyi, N. Zigre, Dr. Oncu ;

în comisia bisericească : d-nii P. Miulescu, C. Gurban, P. Truța, Em. Ungurean, Dr. G. Cosma și Suciuc ;

în comisia școlară : d-nii Aug. Hamsea, Grădinar, T. Ceontea, P. Rotar, Feier, P. Pap ;

în comisia epitropească : d-nii I. Groza, P. Popovici, Sava Raicu, I. Suciuc, M. Veliciuc, Fl. Duma ;

în comisia petiționară : d-nii V. Pap, Dr. G. Popescu și Iustin Ardeleanu ;

în comisia verificatoare : d-nii V. Hamsea, P. Rotariu și Dr. G. Popa.

Aci se naște o discuție : deputatul *Beles Janos* eșecionează pe dl P. Rotar, pe cuvânt, că mai este și în altă comisie. Propune ca un deputat să nu poată figura în două comisii. Dl *V. Mangra* combate propunerea, care pusă la vot, întrunește numai votul d-lui T. Ceontea.

În comisiunea bisericească : P. Miulescu, C. Gurbanu, P. Truța, E. Ungurean, St. Antonescu, Dr. G. Cosma ;

În comisia bugetară se alege d-nii : T. Filip, Dr. C. Groza și Dr. A. Lazar și sinodul se declară astfel constituit.

Impărțindu-se obiectele ce sunt de studiat de către fiecare comisie, după propunerea d-lui *Em. Ungureanu* se alege o comisie specială pentru studierea chestiunii împrumuturilor din banii administrați de consistor. Se alege în comisie d-nii Dr. N. Oncu, A. Suciuc, Ign. Pap, V. Hamzea, P. Truța și Em. Ungureanu.

Sedința III-a

s'a deschis azi la 10 oare a. m.

S'au prezentat mai multe petiții și proteste sosite la consistoriu în chestii electorale.

Între protestele intrate, mai viu discutate au fost : protestul contra alegerii deputatului mirean din Vinga.

S'a născut o vie discuție, despre care vom da seamă mâine mai pe larg.

Sfârșitul este, că s'a exmis dl *Stef. Antonescu*, să facă o cercetare.

Sinodul eparchial din Caransebeș.

Sinodul eparchial al diecesei *Caransebeșului* a fost deschis prin următoarea cuvântare rostită de Prea Sfinția Sa Domnul episcop diecesan *Nicolae Popea* :

Christos a înviat !

Domnilor deputați !

Mă bucur, domnilor deputați, și mulțumesc bunului Tată ceresc, că ne-a învrednicit a ne vedea, în aceste grele și critice timpuri, earăși întruniți, Arhiepiscop și reprezentanți ai clerului și poporului, în sinodul nostru diecesan.

Așa e, domnilor deputați, grele și critice sunt împrejurările timpului de față, nespuse de mari și amenințătoare sunt furtunile, ce se ivesc din toate părțile dușmane nouă, astfel că vom fi nevoiți a ne lupta cu încreditate puteri, dacă voim să ne conservăm și să ne înmulțim și sporim tezaurul nostru cel mai scump, ce l-am moștenit de la părinții noștri de veacuri, în întregitatea lui. Înțeleg credința noastră strămoșască ; înțeleg instituțiile noastre religioase, datinile și obiceiurile noastre sfinte, cu care ne-am pomenit din moși din strămoși ; înțeleg biserica noastră dreptcredincioasă răsariteană, care de veacuri ca o fortăreață tare, întrepid și într'un mod admirabil ne-a conservat sub scutul și umbra ei naționalitatea noastră, făcând front la toate vijeliile timpuri-

lor, la toate loviturile grele, ce fără milă erau îndreptate asupra-i amenințând, a o cutropi cu deservire.

Nu-i vorbă, domnilor deputați, avută a biserica noastră și în trecut să treacă prin vijelii și mai mari, astfel că trebuie să ne mirăm, cum și-a putut ea păstra existența sa până astăzi, toți fiindu-ne contrari și neavând nici un ajutor, nici un sprigin, lăsați fiind numai puterilor noastre proprii.

Și dacă din toate acele grele și nefaste ispitiri și aspre lovituri ale sorți fiii bisericii noastre în trecut au eșit teaferi, cui avem d'a mulțumi, decât numai unui singur Dumnezeu, care cu brațul său atotputernic ne-a cărmuit barca bisericii noastre printre furtunile și vijeliile vremilor ; ear' în a doua linie avem a mulțumi tenacității poporului nostru, care cu trup și suflet s'a fost alipit de credința și biserica sa strămoșască dreptcredincioasă răsariteană, încât putem zice, că alipirea aceasta i-s'a fost prefăcut în a doua natură.

Așa este, dlor deputați, Dumnezeu ne-a ajutat, pentru-că poporul nostru a fost alipit cu trup și suflet și s'a ținut înțeleștat de biserica și credința sa strămoșască, prețuindu-o ca pe cel mai scump odor al vieții sale.

Dar' e întrebarea, fi-va tot așa și în viitor ?

Dacă privim la cele ce se întâmplă împrejurul nostru, și anume, dacă căutăm la curentul materialistic cel anticreștinesc ; ireligios și imoral, ce vedem că bântue astăzi societatea omenească, și amenință a se întinde ca o pecingine în toate sferile de viață publică și privată, trebuie să mărturisim, că în fața acestor rele sufletul nostru se umple de îngrijire pentru viitorul bisericii noastre, căci acest spirit negativ, ireligios și anticreștinesc prea ușor poate să se încuibie și la noi și să învenineze inimile curate ale fiilor bisericii noastre.

Și ce e de făcut, domnilor deputați, în fața acestor porniri dușmănoase și primejdioase pentru biserica noastră ? Cine și cum să ne apere acest tezaur sfânt, moștenit de la părinții noștri ?

Eu cred, că nimeni altul nu e chemat și dator a o face aceasta, decât însăși biserica noastră, viu reprezentată în sinoadele noastre eparchiale. Nimeni altul, decât inteligența noastră clericală și mirenească, reprezentată în sinodul nostru diecesan, care este chemată a priveghia neadormit, ca nu cum-va fortăreața bisericii noastre să sufere vre-o spărtură din partea dușmanilor, cari zilnic dau năvală asupra ei.

Acesta este, domnilor deputați, scopul cel adevărat al constituționalismului nostru bisericesc !

Spre acest sfârșit se întrunește clerul și poporul mirean inteligent în adunările noastre sinodale, pentru-ca în solidaritate, cu toții împreună, cu puteri întrunite să luptăm, să împingăm atacurile amenințătoare și astfel să ne asigurăm viitorul și existența bisericii noastre naționale, fie-care căutând a fi nesmintit la postul datoriei sale, ca adevărați soldați plini de jertfire ai bisericii noastre sfinte dreptcredincioase răsaritene.

Eu cred, domnilor deputați, că numai astfel ne vom ști validați, arătându-ne demni de poziția noastră de reprezentanți ai bisericii noastre — demni participători la agendele organismului nostru bisericesc constituțional.

Da, numai astfel vom da probe învederate, că suntem adevărați mandatarai ai eparchiei noastre, vrednici apostoli ai adevărului și binelui, ce biserica noastră are în vedere a-l realiza, punând umăr la umăr, ca cu puteri întrunite să realizăm aceea, ce cu puterile noastre singuratece risipite nu se poate ajunge.

Când fie-care din noi, liber de interese particulare, liber de patimi, de ură și vrăjmășie, străbătut în adâncul său de suflarea Duhului sfânt a dragostei deapropelului în adevăratul înțeles evanghelic, unul căutând a purta sarcina celuiialalt, și toți împreună purtând cu plăcere sarcina sfintei noastre biserici, având în vedere binele și avutul

ei material, spiritual și moral, — toți, toți împreună lucrând, toți împreună luptându-ne pentru sporirea și înflorirea instituțiilor noastre bisericești, școlare și fundacionale, toți căutând binele și fericirea noastră în aceste ideale ale bisericii noastre dreptcredincioase răsaritene, atunci, iubii mei, fiți siguri, nu ne va fi teamă, că va fi putere, care să poată sparge fortăreața puternică a bisericii noastre.

Dorind din inimă, ca graiul meu arhieresc să fie împărțit cu căldură de Dumnezeu, fiii, mei sufletești, și crezând, că lucrările noastre vor ținti toate la binele de obște, abstracțiune făcând de interese și veleități particulare, și convins fiind în sfârșit, că actele noastre administrative oficiale se află în bună ordine și regulă, după cum vom vedea din rapoartele ce se vor așterne, implorând și aici darul și binecuvântarea cerească asupra lucrărilor noastre sinodale, declar sinodul periodului al X, sesiunea I în care deja am intrat, de deschis.

O lămurire.

„Arad és Vidéke” se desmeardă de 1-a Maiu în chipul cum urmează :

„Megdorgált teológiái tanár. Mint a magyarfaló, dákóromán agitációnak legfanatizmusabb apostola ismeretes Csorogár Romulusz, aradi teológiái tanár, ki izgága, kihívó modoráról messze vidéken híres. Tegnap román esperesi ülés volt Aradon Bogszán Mózes főesperes elnöklété alatt, melyen Csorogár ur is szóba került s az őt megillető jutalomban részesült. — Markovics Vince nagylaki plébános indítványára ugyanis az esperesi ülés Csorogár Romulusz helyke és kihívó magaviselete felett megbotránk zászát fejezte ki s jegyzőkönyvi megrovásban részesítette őt.”

Cruț limba românească de infecția acestui limbaj. Insulte ce mi se adresează în coloanele acestui ziar mie și a tot ce este cinstit și românesc sunt stereotipe ; le-am ignorat însă totdeauna. În cazul prezent țin a fi dator publicului românesc cu o scurtă lămurire.

Afacerea e următoarea :

Scena primă. Suntem în Sinodul protopopesic al tractului Arad. Comisiunea verificatoare propune, să nu se verifice membrul ales în Semlac, căci s'a însinuat protest contra restaurării corporațiilor parochiale, ei să se aștepte rezolvarea protestului de forurile competente. Eu voiu a clarifica chestiunea, dacă protestul se estinde și asupra alegerii de membru sinodal ori ba, căci dacă nu, atunci ipso iure are să fie verificat ; afară de aceasta mai e la mijloc și analogia casului din Peșca, unde după cunoștința mea încă s'a protestat restaurarea, și așa în consecința acelei analogii ori are să se verifice și Semlacul, ori dacă se suspinde mandatul unuia, să se suspindă și mandatul celuiialalt, până la rezolvarea acelor proteste de către forurile competente.

Aceste resoane au provocat furia părintelui protopop M. Bocșan, încungurată de următoarea gardă : părinții I. Ciora, V. Marcovici, D. Marcovici, I. Bozgan, de învățătorul I. Efticiu și de predilectul său fiu Sever. Discuția în acest cor a degenerat în răcnete neobicinuite într'o corporațiune bisericească. Din deferențe față de prestigiul bisericii nu aștern cuprinsul acelor răcnete, destul că tenorul lor era să-mi suprime dreptul de a vorbi, la ce, de sine înțeles, nu m'am supus, având eu obiceiul laudabil ori nelaudabil, de a nu mă lăsa terorizat. Se încearcă apoi dl Oncu să-i aducă la rezon. Zădarnic ! Atunci dl Oncu se îndepartă cu vorba că : „eu nu rămân între acești oameni ; aici nu e posibilă o discuțiune”. Și cine cunoaște pe dl Oncu va ști aprecia gravitatea indignației sale. Eu socot în mine, să rămân, ca să-i ved până unde vor merge.

Altcum în fond părintele protopop tot pentru verificarea alesului din Semlac milita ; întreaga răsboire n'avea dar' alt sens, decât inscenarea unui scandal.

Scena a doua. Raportorul comisiei verificatoare referează, că în comuna Cenadul-

ung. nu s'a ținut alegere, rămâne dar locul vacant. La acestea, predilectul fiu al părintelui protopop face o formă de interpelare tătâne-sau, că de ce nu s'a ținut restaurarea din Cenad ? Și acum urmează la rândul său părintele protopop cu graiul pătimas a apostrofa Ven. Consistoriu, că acesta a exmis la restaurarea din Cenad fără știrea Sfinției Sale pe părintele I. Evtușan din Pectea, și acest esmis consistorial prin presiuni și abuzuri servite în interesul unui partid, a iritat poporul până a ajuns treaba la bătae în biserică. Și mai garnisește acest atac în contra unui preot cu insinuări, că acela pretutindenea provoacă scandale prin incorectitatea sa etc.

Bunul meu simț nu mi-a permis a lăsa autoritatea preotească călcată în picioare, chiar în prezența țeranilor, cari erau prezenți ca membrii sinodali. Mi-am ales dar' calea cea mai deamnă pentru curmarea scandalului, și anume : am susținut, că chestiunile electorale cad în competența scaunului protopopesic, ca for de prima instanță și tot așa și disciplina asupra preoților ; acel for are dar' dreptul a se pronunța în genere asupra actului de alegere și în special asupra conduitei părintelui I. Evtușan. Înstituirea sinodului protopopesic de for judecătoresc este dar' și ilegală și totodată un primejdios precedent pentru preoțime, căci precum astăzi se pune în discuțiune conduita părintelui Evtușan, așa se poate pune și a altora și chiar a părintelui protopop, ceea-ce cred eu că n'ar duce la bun sfârșit pentru preoțime. Și dacă preoțimea prezentă nu ține a lua în apărare drepturile și autoritatea preotească, sunt silit eu, care țin la lege și la decorul preoțesc, să resping acest tratament al preoțimei.

Așa a erupt a doua furtună. Acuma predilectul fiu cerea să fiu oprit de a suleva chestiuni principiale și a da lecțiuni luminatului sinod, ce va să zică, să se scoată din sinod discuțiunile de principiu, aceste vederi explică circuitul vicios al personalităților pretutindenea unde ajung. Am purces dar' ad hominem și i-am adus aminte, că propriamente dreptul d-sale de a sta în o corporațiune bisericească e contestat, căci d-lui stă sub osândă duhovnicească, și ealt cum :

Dl Sever Bocșan s'ar fi dimis a contesta înaintea poporului de rând concepțiunea imaculată a Dlu Christos. Pentru această blasfemie comitetul și sinodul parochial din Curticiu l'au șters din lista membrilor sinodului parochial de acolo, și aceasta în doasă afacere stă acum sub apelată. Pare-că această afacere principiară l'a făcut inimicul principiilor.

În chestiunea aceasta mi-au rămas dator cu răspunsul, dar' le vine într'u ajutor părintele Vinc. Marcoviciu din Nădlac care-și apără această tovărășie așa, că își exprimă regretele, pentru-că în focul discuțiilor ripostasem părintelui protopop, că nu știe legea, dacă pune în discuțiune alegerea din din Cenad și conduita exmisului consistorial. Așa este — răsună de pe buzele tovărășiei.

Similis simili.

După atâta amar de luptă să vede, că unii însetoșaseră, căci insistau să se aleagă mai nainte o comisiune candidatoare, pentru restaurarea scaunului protopopesic, și numai după aceea să urmeze la rezolvarea agendelor luate în program. Se suspindă dar' ședința și eu mă duc scârbit de atata perversiune, fără a mă mai retrătoarea la sinod.

Aud acum, că după redeschiderea ședinței, bagseama mai premeniți, au revenit la „regretabilul incident” și au hotărât să-și exprime protocolar regretele pentru vătămarea autorității șefului tractual.

Acest episod constituțional în ziua următoare a fost servit apoi publicului străin în forma reprodușă din *„Arad és Vidéke”*.

Cum a ajuns acolo ? Așa precum mai anii dia urmă ajunseseră discușiunile sinodului eparchial ținute cu uși încuiate și pre-ajung stereotipele denunțări ale tuturor mișcărilor noastre naționale și bisericești. Fie-

ieratul Pituc Bêla nu le-a putut refera, căci zăcea deja mort.

Biserica noastră încă își are Pitucii sei. Inopositiu în care mă aflu eu, nu-mi pot per miteșulul de a nu face concluziunile acestui incident, voui prin aceasta să declin dela mine și umbra tendenței de a preocupa, ci generos îi cinstesc cu ele, căci milă li-se cuvine lor din partea mea; și așa îi las în milostivenia onoratăului public.

Arad, 1 Maiu 1897.

R. Ciorogariu.

Procesul Curticeniilor.

Antecedentele și cauzele, cari au provocat acest proces, sânt cunoscute cetitorilor nostri din relațiunile ce am dat deja înainte cu câteva săptămâni.

În comparație cu procesul țeranilor din Soborșin, aducerea la judecată a Românilor curticeni presintă un interes mai mare și o gravitate excepțională prin faptul, că e la mijloc o *josnică denunțare din partea unui Român*.

Urmărind cu luare aminte desbaterile acestui interesant proces, cetitorii nostri vor vedea rolul jucat de Românul denunțator.

Vă vedea față în față pe acușaii Români cari fac haz de parada ce au arangiat câțiva Unguri în Curticeni cu ocazia milleniului, și pe *fiul unui protopop român, luând parte la părăzile millenare* denunțând în urmă autorităților pe cei-ce l'au ris de rătăcirea în care a ajuns.

Acușaii toți sânt de altfel bărbați tineri. Un singur lucru par'că nu înțeleg: cum din senin, fără să fi făcut altceva decât să au strigat: „Să trăească nația românească“, ei s'ajungă pe banca unde, așa știu, nu ajung decât numai cei-ce fură ori *pun mărturie mincinoasă*.

Tribunalul se compune sub presidența dlui *Fibiian*, acușă o susține procurorul dl *Meszlonyi*, ear' apărarea o presintă dl Dr. *I. Suci*.

Pertractarea se ține nu în sala cea mare, ci într'una laterală, unde public e mai puțin. Până la orele 10 se ascultă toți acușaii, afară de Anghel, soldat, după care s'a telefonat în cetate.

Până să vină, se suspendă ședința.

Prin diferite întrebări, președintele caută a stabili, dacă în adevăr, acușatul *Demeter Palco* a adunat pe Români și i-a îndemnat să demonstreze strigând: „Să trăiască nația românească“...

Acușaii C. Mladin, Pavel Bodrogian, G. Bătarneanț, Traian Don spun, că au venit ei de capul lor să vadă „aluminaii“ și făciile. Ion Urs zice, că Palco l'a îndemnat să strige, ear' doi acușaii, minorul Teodor Moș și N. Muntean spun că „s'a plătit rachie“. I. Haiduc spune, că el a strigat și „eljen“, fiind-că așa i-s'a părut lui, că acum „e pe strigate și veselie“. Că ce e milleniul, nici unul dintre acușaii nu știe; ei toți au fost la lucru, și numai seara au mers să vadă tărăboiul.

Doi dintre acușaii, minorul T. Moș și N. Munteanu au fost și confrunțați cu prim-acușatul Palco. Acesta însă spune, că nici nu-i cunoaște și nici nu le-a plătit rachiu, pentru ca să strige.

Acușatul *Traian Don* declară că înaintea, gendarmilor de aceea a recunoscut că *Palco* i-a îndemnat să strige, pentru-că „gendarmii“ l-au palmălit rău. La „palmălit“ a fost ținut (în arest) timp de o oră.

Deoarece soldatul *Mitru Anghel*, acușat, numai la orele 3 se poate presintă înaintea tribunalului, desbaterile se vor urma după amiază, la orele 3.

Din protopopiatul Paștesului.

Cu privire la purtarea volnică și păcătoasă a protopopului Teodor Filip șeful acestui tract, primim spre publicare următoarele date și fapte positive, asupra cărora atragem atențiunea sinodului eparchial.

a) În protopopiatul Peștesului care numără 56 comune bisericesti gr.-ort. sub conducerea dlui Teodor Filip s'au înființat și sânt astăzi 10 școli de stat, chiar și în Lugoșul inferior, care comună a fost administrată de dlusul pe acel timp, ca preot din comuna vecină Lugoșul-superior unde de fel nu există școală ci pruncii cercetează școala de stat din Lugoșul-inferior, și precum se afirmă, este pusă la cale înființarea de școli de stat în mai multe comune.

b) La finele anului expirat 1896 cu ocașiunea alegerii de antistie comunală, respectivul a pregătit calea și în candidație au fost puși și octroiți asupra comunei oameni de ai lui, care nu de mult au scăpat din temniță pentru omor, precum e Urs Flore, care a fost pus de jude al II-lea pentru-că acesta stă gata la comandă, și capabil a comite ori-ce violență față de ori-cine, înzadar au protestat oamenii.

În urma acestei volnice fapte și altele asemenea săvârșite de cătră numitul protopop, poporul a început a se plânge în dreapta și în stânga pentru nedreptățile ce li-se face, dar' dreptate nu li-s'a făcut nicăiri și altfel amărit până la inimă în contra lui s'au insinuat la dînsul pentru a se declara și a trece la religinea gr.-cat. deodată 105 de credincioși,

Comuna Lugoșul-superior este centrul protopopiatului, și de cumva se va încuibă aci mîrea, tot tractul (56 comune) va fi amenințat, mai virtos pentru-că d-lui e și protopop tractual, apoi care nu e în stare a păstori mica sa turmă, cum va putea fi în stare a conduce destinele unui tract întreg.

NOUTAȚI

Arad, 3 Maiu st. n. 1897.

Noul comandant al fortăreței Aradului, în locul concediatului baron Spiegelfeld, este numit din partea Majestății Sale, colonelul *Gustav Bloulein*, care a stat până acum în fruntea regimentului de infanterie 66 din Timișoara. — Noul comandant sosește la Arad încă în cursul săptămânii acesteia.

Nou președinte al sedriei orfanale a comitatului Arad, în locul de curând răposatului Aurel Schwob, după-cum spun foile locale, va fi ales dl asesor al sedriei orfanale, *Alexandru Pecican*, care — zic foile maghiare din loc — în purtarea oficiului său și-a câștigat cele mai multe merite pentru această distincțiune.

Înaintări în armată. Cu 1-a Maiu în armata austro-ungară au fost promovați și următorii oficieri români: Colonel: *Nicolau Cena*, până acum vice-colonel în regimentul de infanterie nr. 64; *vicecolonei* în stabul de geniu: *majorul Stefan Meanghia* în ministerul de războiu și *Iosif Băcilă* major în reg. de inf. nr. 49; *majori*: *Ioan Poplăcean*, până acum căpitan de I. clasă în batalionul de vînători nr. 30, la reg. nr. 4 al vînătorilor imperiali *Ioan Iovescu* dela reg. de inf. nr. 83, *Stefan Bogat* dela reg. de inf. 69., *Ioan Bogdan* dela reg. de inf. nr. 97 la reg. de inf. nr. 64; *căpitani de clasa I*: *George Fleșariu* în reg. de inf. nr. 14, *Alexandru Coleșar* în reg. de inf. nr. 71, *George Petri*; *căpitani de clasa II*: *locotenentul Demetriu Burdea* dela reg. de inf. 33 la reg. nr. 63; *locotenenti*: *sublocotenentul George Popa Grama* dela reg. de inf. nr. 61 *Teodor Roman* dela regim. de inf. nr. 43, *George Isopescul* dela reg. de inf. 41 la reg. de inf. nr. 94, *Iosif Maidan* în reg. de inf. nr. 32, *Pompeiu Bența* în

reg. de inf. nr. 52; *sublocotenenti*: *cadetul locțiitor de oficer Alexandru Turturean* în batalionul de vînători castrensi nr. 13, *cadetu. locțiitor de oficer Aurel Dolinar* în trupa sanitară. — La honvezime au fost avansați la gradul de *căpitani cl. II*: *Ioan Telia* și *Nicolau Petraș*; la gradul de *locotenenti*: *sublocotenentul Feliciu Pop*. — La gendarmerie a fost promovat de locotenent *Nicolau Nistor*.

Incompatibilitatea oficianților de stat. În săptămâna trecută s'a ținut în Budapesta un consiliu de ministri, în care s'a vorbit și de chestia incompatibilității oficianților de stat. Consiliul de ministri a enunțat prin conclud, că de aci încolo oficianții de stat nu pot fi membri în direcțiune sau în comisuni de supraveghiere la nici un fel de — societăți pe acții, peste tot, ei nu pot să primească nici nu fel de ocupațiuni secundare, ce ar fi împreunate cu vr'un venit sau folos din asemenea întreprinderi.

Din „*Foia Pedagogică*“, de sub direcțiunea profesorului seminarial Dr. D. P. *Barcianu* din Sibiu, a apărut cu data 15 Aprilie c. v. N. 8, avînd următorul cuprins: *Resumat din istoria geometriei elementare*, de D. Comșa. *Modele de lecțiuni: Ocuparea Daciei prin Traian*, de Dr. I. Stroia. *Din literatura școlară*, de Dr. P. Șpan. *Informațiuni*. *Felurimi*. *Corespondență*.

Intregirea postului de protopresbiter în tractul Sebeșului-săsesc, s'a făcut, precum ni-se vestește din partea locului, Joi în 29 April. n. sub conducerea asesorului consistorial *Moise Lazar*, în calitate de comisar consistorial. La sinodul protopresbiterial electoral au participat, cu tot toiu lucrului de câmp, 61 deputați din 72. Au absentat cei împedețați prin morb. Totalitatea voturilor a intrunit-o unicul candidat, administratorul protopresbiterial și fost capelan pe lângă emeritul protopresbiter *I. Tipeiu*, dl *Sergiu Medoan*. Astfel, ne scrii corespondentul nostru, s'au curmat neînțelegerile, ce mult timp au domnit în tractul nostru, între pretendenții *Mureșeniști*, *Davidești*, *Tipeiești* etc.

În legătură cu cele de sus ni-se comunică următoarele date statistice: La protopresbiteratul S.-Sebeș aparțin 27 comune gr. or. cu o populațiune de circa 33.786 suflete; în 1896 a funcționat în comune 34 parochi, 39 învățători, dintre cari 6 învățători la școala capitală Sebeșul-Săsesc. Venitele parochilor variază între 200—800 fl., ear ale învățătorilor între 200—500 fl. Cea mai bogată comună bisericască în tract este Sebeșul-Săsesc cu o avere de circa 76000 fl. și cea mai săracă e comuna Oarda-de-sus cu avere de circa 700 fl. — (valorile edificiilor bisericesti nu sunt computate). Protopresbiteratul dispune de un fond propriu de circa 16.000 fl. Salarele învățătoresci se solvesc parte din averea comunelor, parte din repartiții.

Petrecere românească în Blaj. Tinerimea română din Blaj arangează acolo o petrecere cu joc, Duminecă, în 9 Maiu n. a. c., ziua consacării de episcop al Lugoșului a Ilustrății Sale dlui Dr. *Demetriu Radu*. Începutul la 8 oare seara. Prețul intrării: de persoană 80 cr., în familia 2 fl. Damele sunt rugate a se presenta în toalete simple. Venitul curat se va adauga la fondurile casinei Române și al reuniunii femeilor Române din Blaj.

O nouă reunțiune de consum. După Blaj și-a înființat reunțiune română de consum Făgetul și Sibiul; acum e pe cale de a se înființa o asemenea reunțiune și în Teiuș. E o dorință generală, ca planul Teiușenilor cât mai curînd să devina realizate și ca în toate centrele românești să înființeze astfel de reunțiuni de consum.

Atragem atențiunea cetitorilor nostri asupra Prospectului băncii „Economul“ pe care-l publicăm în pagina IV.

Realități și visări, novelete și schițe de *Septimiu Sever Secula*: O broșură elegantă și de un conținut interesant, apărută acum ca Nr. 1. din așa numita „*Biblioteca Noastră*“, sub direcțiunea d-lui *Enea Hodoș*, profesor în Caransebeș. Prețul broșurei e 14 cr. și se poate procura la directorul numitei biblioteci în Caransebeș și la toate librăriile.

Un bărbat fără copil, în vîrstă de 28 ani, care știe unguerește și românește, și la cas de trebuință poate depune cautiune de 1000 fl., — se recomandă și pe această cale pentru un post în cancelarie, prăvălie sau alte asemenea ocupațiuni, fie în localitate sau provință. Condițiuni modeste. Doritorii să se adreseze la administrațiunea acestei foi.

ULTIME ȘTIRI

Atena, 3 Maiu n.

După o știre telegrafică din Demaio, în *Zarkis* (Tesalia) s'au întîmplat mai multe măceluri. Într'un raport cătră directorul trenurilor din Tesalia se vestește, că azi n'a fost nici o luptă la *Volo*.

Ministrii *Teodokis* și *Tzamadros* au părăsit aseară *Farsala* și s'au întors la Atena.

Turcii au părăsit *Karaditza*, care a fost ocupată de Grecii. — Ministrul de externe *Skuludis*, în convorbirea sa cu un raportor de ziare a declarat, că starea armatei grecești atât în Epir cât și în Tesalia este azi ameliorată. Îvingerea dela *Velestino* a fost cât se poate de frumoasă și încurajatoare pentru oastea grecească.

Situația în Atena.

Copenhaga, 3 Maiu n.

Din isvor sigur se vestește, că *Rabek*, un căpitan ce stă foarte aproape de curtea regelui *George al Greciei*, a telegrafat curții regale de aici (Copenhaga), că azi e *zădărnicită ori-ce speranță pentru continuarea războiului*.

Constantinopol, 3 Maiu n.

Intreagă flota turcească s'a intrunit în Dardanele. *Cuirasatele au ancorat în fața întăriturilor de pe țerm*. Torpiloarele sunt continuu în drum și circulează prin Dardanele și la intrarea în strîmtoarea acestora. În atelierele din *Bazidiek* și *Cimonlik* se lucrează proiectorii electrici, pentru a se servi cu ei la lupte de noapte.

Războiul greco-turc.

Atena, 4 Maiu.

Știrile cele mai contradictorii circula în oraș. După unii armata din Epir ar fi părăsita victorioasă înspre *Ianina*, ear' după alții trupele stau la *Filipiadis*. De asemeni se vestește că Turcii au ocupat podul *Luros*, aproape de *Arta*, de unde populația grecească îngrozită a fugit toată. Un preot, înarmat și cu crucea în mână, agită pentru războiul cruciat.

Grecii earși bătuți.

Londra, 4 Maiu.

Grecii se retrag din Epir în acelaș chip rușinos ca din Tesalia. Trupele sânt într'o disordine ne mai văzută.

Comandanții n'au pe lângă dînșii nici jumătate din trupele pe cari le-au avut la început. Au fugit toți încotro au putut.

La Copenhaga s'a primit din Atena știrea, că Grecii nu mai au nici o speranță de a mai pute urma lupta.

Redactor responsabil: *Ioan Băssu Ștrianu*.

„ECONOMUL“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII ÎN CLUJ

Nr. 342.

PROSPECT

pentru a II-a emisiune de acțiuni a institutului de credit și economii „Economul“ în Cluj.

Adunarea generală din 16 Februarie a. c. a acționarilor „Economului“, ținând cont de progresul îmbucurător al afacerilor institutului nostru și de datorințele acestuia față cu creditorii și deponenții sei, — cu conclasul Nr. VI. a decis a pune desvoltării institutului și pe viitor o basă mai largă și corespunzătoare atât prestigiului, ce și-l-a eluștat, cât și necesităților timpului, prin urcarea capitalului social, deocamdată cu suma de fl. 50.000 împărțită pe 1000 acțiuni à fl. 50.

Întru executarea acestui conclud direcțiunea deschide prin aceasta subscripțiunea la a II-a emisiune de acțiuni a institutului „Economul“.

Adunarea generală a rezervat acțiunile acestei emisii în primul rând pentru acționarii de până acum ai institutului, cari vor avea dreptul de preferință de a subscrie cu prețul nominal de fl. 50, și fl. 1, taxa de subscriere atâtea acțiuni nouă, câte acțiuni din prima emisiune sunt scrise pe numele lor în cartea acționarilor.*)

Însinuarea pentru subscriere au să o facă acționarii cel mult până la 15 Iunie a. c. pe lângă prezentarea acțiunilor scrise pe numele lor.

Prețul acțiunilor se va răspunde în 6 rate trimestrale și anume:

I. rată până la 1 Iulie 1897	fl. 5, plus fl. 1 taxă
II. „ „ „ 1 Octomvrie 1897	„ 10
III. „ „ „ 1 Ianuarie 1898	„ 10
IV. „ „ „ 1 Aprilie 1898	„ 10
V. „ „ „ 1 Iulie 1898	„ 10
VI. „ „ „ 1 Octomvrie 1898	„ 5

Se pot plăti însă și mai multe rate sau prețul întreg odată.

Față cu acționarii, cari nu vor plăti ratele regulat, se va aplica § 11 din statute.**)

Acțiunile nouă se vor extrada cu datul de 1 Octomvrie 1898, sub numărul identici cu ale celor vechi — 1000 și vor participa la dividendul anului 1899. — Pe anul 1897 și 1898 acționarii vor primi după stărușele solvite 6% interese pe timpul dela sosirea banilor la cassă până la finea anului respect v.

Acțiunile din a II-a emisiune, cari până la 15 Iunie a. c. vor rămâne neoptate, se vor rezerva tot pentru acționarii vechi, însă cu prețul de fl. 75.

Termenul și modalitatea subscrierii acestor acțiuni se vor publica la timpul seu.

Cluj, 3 Martie 1897.

„ECONOMUL“
Institut de credit și economii, Cluj.

[61] 1—1

Director executiv:

B. S. Podoabă.

*) Abateri dela condițiunea, ca acțiunile vechi să fie scrise pe proprietarul actual, se pot admite numai la erezi, cari vor dovedi că proprietarul vechiu a răposat, că ei sunt îndreptățiți la ereditare după răposatul, că s'au întreprins pașii pentru pertractarea lășământului, dar' aceasta nu s'a terminat încă. Însă și această excepție se va pute admite numai până la termenul fixat pentru însinuarea optării. Astfel de acțiuni se vor extrada îndreptățiților numai după predarea judecătorească a eredității.

**) Pentru ratele de acțiuni, cari nu s'au numărat la termenul fixat, sunt a se plăti institutului 8% interese de întârziere.

Acționarilor, cari n'au numărat la termen vre-o rată, li-se pune, prin publicarea numerilor, acțiunilor respective, în folie societății (§ 11) un termen peremptoriu de 4 săptămâni, și dacă nici până la expirarea aceluia nu vor face versămintele cerute, atunci sumele plătite de ei mai înainte cad în folosul institutului, ear' titlurile acțiunilor lor se anulează și sub același număr se emit alte titluri de acțiuni. Anularea se publică.

ÎMPRUMUTURI IEFTINE

pe amortisare

pe posesiuni de pământ, case aflătoare în Arad pe lângă condițiunile cele mai ieftine și mai avantajoase, tot astfel se convertesc împrumuturi, cari aduc procentele cele mai urcate fără ori-ce cheltueli anticipative. — Prin subscrișul, să mijlocesc repede și cu punctualitate.

CUMPERARE ȘI VENZARE DE CASE ȘI PĂMÂNTURI.

Totodată mi iau voie să înștiințez pe onor. public, că:

— **Cu 1-a Maiu anul curent** —

imi strămut localul cancelariei în casa lui Müller Gyula, Strada Arhiducelui Iosif Nr. 11.

Imi voi da toată silința, ca prin procedarea mea neschimbată și corectă să-mi susțin și mai departe, ca și până acum încrederea p. t. public.

Wilhelm F. Szűcs,

Institut de împrumutare pentru imobile.

[55] 2—3

„Victoria“

institut de credit și de economii,
SOCIETATE PE ACȚII

Sediul: Arad, casa proprie, calea Arhiducele Iosif Nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții	fl. 300.000
Fond de rezervă	„ 100.000
Depuneri	„ 1.000.000
Circulația anuală	„ 15.000.000

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interes fara privire la termenul de abdicere.

Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandei.

45— [4]

Direcțiunea institutului.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda“ de Bodok

care după experiențele făcute la mai multe facultăți de medicină s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută mai ales: la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoare etc.

BORVIZ DE PRIMUL RANG

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural de un gust prea plăcut, va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sighișoara și Alba-Iulia:

la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Szegesyváry és társai
Deva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov deposit propriu strada Căldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de adreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA“:

42— [7]

Josef György,

(comit. Háromszék). Bodok. (Transilvania).